

**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
НАУКОВИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТОК
«ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ»**

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції**

МУКАЧЕВО
27 ВЕРЕСНЯ 2023 РОКУ

УДК 373.3/.5.015.31:159.923(477)(043.2)

*Розглянуто і схвалено кафедрою теорії та методики початкової освіти
Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 29 вересня 2023 року)*

Рецензенти:

Кіліченко Оксана Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ).

Кравченко Тетяна Миколаївна, PhD, доктор філософії в галузі Освіта/Педагогіка, викладач кафедри англійської мови, літератури та методики іноземних мов, Мукачівський державний університет (м. Мукачево).

Наукове консультування і редагування:

доктор педагогічних наук, професор Товканець Ганна Василівна.

H74

Нова українська школа: стратегія розвитку особистості: збірник тез доповідей IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (27 вересня 2023 р., Мукачево) / За заг. ред. Г. В. Товканець. Мукачево: Вид-во МДУ, 2023. 130 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників студентської науково-практичної конференції «Нова українська школа: стратегія розвитку особистості», в яких розкрито актуальні питання реалізації сучасних підходів до освітнього процесу в умовах Нової української школи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів, які займаються проблемами розвитку особистості і стратегії розвитку Нової української школи.

Редакційна група:

Товканець Г. В. – д. пед. н., завідувачка кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету, Сідор Ю. І. (ПО-3), Недосека І. Р. (ПО-2), Нестерук А. А. (ПО-2), Чорноморець А. О. (ПО-2), Сарканич К. В. (ПО-4), Мороз М. В. (ПО-21сп).

Відповідальність за достовірність фактів, цитат,
цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

подобається дитині, восьма, що найменше подобається). Малюнки вивішують на дошці, й учні по черзі називають, які вони знають предмети кожного з кольорів [2].

З метою розвитку творчих здібностей В. Кондратова, Т. Шлеєнкова пропонують використання нетрадиційних художніх технік та матеріалів зображення. Ці техніки дають змогу школярам розвивати свою фантазію, образне мислення. Воно приваблює своїми легкими способами виконання, швидкими і якісними результатами. Це монотипія, прямографія, малювання пальцем, долонькою, гра таж тощо. Також важливе значення має використання виражальних засобів різних видів образотворчого мистецтва. До прикладу виконання натюрморту за допомогою крапочок, виконання неіснуючої тварини за допомогою графічного зображення різних фактур та інше. Автори відзначають, що важливий розвиток уміння висловлювати власні думки за допомогою інтерактивних методів, проблемно-діалогічного спілкування та організації роботи за картиною [1].

Отже, в процесі формування творчих здібностей молодших школярів засобами образотворчого мистецтва важливе значення має використання інтерактивних методів навчання, дидактичних ігор та вправ, нетрадиційних технік малювання та сприймання творів мистецтва.

Список використаних джерел:

1. Кондратова В. Шлеєнкова Т. Розвиток творчих здібностей учнів на уроках об2. Лебеденко С. В.. Розвиток творчих здібностей учнів початкових класів засобами образотворчого мистецтва.-Початкове навчання та виховання. 2012. №25 (317). С.33-39.
3. Малащенко М. П. Розвиток творчих здібностей засобами образотворчого мистецтва.-Мистецтво в школі: музика, образотворче мистецтво, художня культура. 2020. №10 (142). С.16-20.
4. Національна доктрина розвитку освіти. <https://rozvytok-osvity.te.ua/natsional%CA%B9na-doktryna-rozvytku-osvity/>
5. Ушенко Н. М. Творчість учнів на уроках образотворчого мистецтва. Мистецтво в школі. 2013. №6 (54). С.11-13.

Недосека І. Р.
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 013 «Початкова освіта»
Мукачівський державний університет
Науковий керівник:
доктор педагогічних наук, професор,
Товканець Г. В.

ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Однією з ключових компетентностей для здобувачів початкової освіти є мовленнева компетентність, тому що все починається з слова. Потрібно не тільки

знати правила української мови, але й уміти застосовувати їх у повсякденному житті і отримувати навички для простоти використання рідної мови.

Державний стандарт початкової освіти (2018) висвітлює, що важливим аспектом є вільне володіння державною мовою, а саме уміння усно і письмово висловлювати думки, почуття, переживання. Також виховання любові до рідного слова та читання, відчуття краси та гордості своєї держави, готовність використовувати українську мову в життєвих обставинах [1].

Кожний здобувач початкової освіти має свої унікальні і творчі здібності для того, щоб дитина не відчувала себе відокремленою від колективу потрібно використовувати методи, які підходять для усіх. Завдання вчителя на кожному уроці - навчити дітей правильно висловлювати свою думку, формувати запитання, речення, переказувати зміст прочитаного матеріалу, описувати природні явища, любити навчання та рідну мову.

М. Левицька зазначала, що для формування навички говоріння на кожному уроці потрібно створювати проблемну ситуацію для того, щоб здобувач відповідав на урок. До прикладу: надання відповіді на проблемне питання, складання діалогів за зразком, складання розповідей, усний переказ прочитаного тощо. Для набуття навички діалогічного мовлення потрібно використовувати різні види опор. Виокремлюють з малюнка, тобто конкретний предмет чи малюнок); словесні, тобто опорні слова, варіанти реплік діалогів; графічні, тобто запитання-відповідь [3].

Л. Масловська зазначає, щоб сформувати мовленнєву культуру потрібно спиратися на такі принципи як: комунікативний - це вивчення мови, як засіб спілкування; когнітивний - це мовлення, яке розкривається в процесі пізнання світу; градуальний - це відповідність прийомів та методів за віковими особливостями; варіативності - урахування не лише особливих, а й індивідуальних особливостей; цілісності та інтеграції процесів формування словникового запасу граматичних структур мовлення, тобто формування лексичного запасу і граматичних структур мовлення в єдності, взаємозв'язку й координації [4].

Проаналізувавши статтю М. Никоненко виокремила види роботи для розвитку мовленнєвих умінь. Першим є словникова робота, яка збагачує словниковий запас слів, працює над правильною вимовою та вірним розумінням значення слів. Другим є робота над реченням, яка полягає у вивченні нової букви починаючи з звуку, тобто звуковим аналітико-синтетичним методом. Третім є робота над зв'язним текстом (говоріння) пов'язана з використанням різних малюнків, картинок та інші.[5].

А. Катела у статті про «Формування мовленнєвої компетентності молодших школярів на уроках української мови та читання» висвітлила ряд пізнавальних дидактичних вправ. Розглянемо деякі з них: гра «Відшукай цікаві слова». Де учитель говорить здобувачам добрати слова-асоціації. До прикладу слово круглі -...(яблуко, сонце, м'яч); гострі -...(ніж, голка, ножиці) ; колючі(їжак, ялинка, каштан); гра «Різнокольорова карусель» (робота в групах). У класі по колу розміщуються квадрати різних кольорів. Кожна група, рухаючись по колу, на основі асоціацій, викликаних кольором квадрата, складає речення так, щоб утворився текст. Потім зачитують різнокольорові твори[2].

Отже, завдання вчителя не тільки вчити здобувачів теоретичних знань, а й навчити використовувати засвоєні знання на життєвому шляху. Потрібно

зацікавлювати дослідницькими роботами на уроках. Використовувати фрагменти запитань, відповідей, переказу, написання діалогів, виконання вправ. Для зацікавлення брати наочні матеріали, дидактичні ігри, технічні пристрої, для дослідження медіа і аудіо. Обов'язково потрібно враховувати вікові та індивідуальні особливості здобувачів початкової освіти. Вчитель повинен виховувати любов до рідного слова, шанобливе ставлення до держави і культури. Формуючи мовленнєву компетентність виховується культурна, громадянська та соціальна, інформаційно-комунікативна та інші компетентності.

Список використаних джерел:

1. Державний стандарт початкової освіти.
2. Катела А. Мовленнєва компетентність. Формування мовленнєвої компетентності молодших школярів на уроках української мови та читання.- Початкова освіта.- 2017.-№ 17 (809).-С.23-26.
3. Левицька М. Формування мовленнєвої компетентності молодших школярів.- Початкова освіта.-2014.-№10 (730).-С.22-33.
4. Масловська Л. В. О.Сухомльнський про розвиток учнів засобами рідного слова .-Українська мова і література в школі.- Київ, 2018.- №6.- С.34-42.
5. Никоненко М. Мовленнєві компетентності учнів.- Відкритий урок.- 2012.-№ 4(208).

Недосека І. Р., здобувачка вищої освіти спеціальності «Початкова освіта», групи ПО-2 Мукачівського державного університету
Науковий керівник:
Хома О. М.

УРОК ПИСЬМА У БУКВАРНИЙ ПЕРІОД НАВЧАННЯ ГРАМОТИ

Букварний період навчання грамоти є найдовшим. Він спрямований на формування у молодших школярів мовної та читацької компетентностей. Окрім того, здійснюються чотири види мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, читання й письмо. Особливістю уроків букварного періоду є засвоєння графічної системи української мови: звуки та їх позначення на письмі буквами.

Це питання у центрі дослідження низки науковців (М. Вашуленко, О. Вашуленко, М. Захарійчук, К. Пономарьова та інші). Відтак, М. Вашуленко розкриває сучасні підходи до навчання грамоти на основі вимог Державного стандарту початкової освіти [1].

І. Цєпова характеризує методи й прийоми навчання письма крізь призму історії та сучасності. З-поміж них дослідниця виділяє такі: поелементний аналіз форми літери, аналіз помилкового написання, показ процесу написання, уявне письмо, письмо мокрим пензлем, письмо літер на манці (піску), конструювання [3, с.4]. Нами звернена увага на навчальний посібник цієї авторки «Навчаємо письмо ліворуких

Удосконалення звуковимови в учнів першого класу.....	
Михайлочко Т. А., Товканець Г.В. Екологічна культура і екологічна компетентність у змісті дослідницько-пошукової роботи учнів початкових класів.....	59
Мороз М.В., Товканець Г.В. Особливості правовиховної роботи в початковій школі.....	61
Мурник Ю. С., Пасько К. М. Психолого-педагогічні рекомендації щодо подолання інтернет-залежності у юнацькому віці.....	66
М'якоткіна Ю. С., Товканець Г. В. Педагогічна співпраця вчителя початкових класів з батьками учнів засобами мобільної комунікації.....	67
Недосека І. Р., Майборода І. Е. формування творчих здібностей молодших школярів на уроках образотворчого мистецтва.....	69
Недосека І. Р., Товканець Г. В. Формування мовленнєвої компетентності здобувачів початкової освіти як педагогічна проблема.....	71
Недосека І. Р., Хома О. М. Урок письма у букварний період навчання грамоти.....	73
Нестерук А. А., Майборода І. Е. Народна іграшка як засіб формування національної свідомості молодших школярів.....	75
Нестерук А. А., Товканець Г. В. Розвиток естетичного смаку учнів початкових класів у процесі виховної діяльності.....	76
Олексій Д. Р., Фенчак Л. М. Пошуково-дослідницька діяльність в початковій школі як потужний інструмент розвитку учня.....	78

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>